

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Discurs
10 octombrie 2024

**Discurs al domnului Tony Murphy,
președintele Curții de Conturi Europene**

**Prezentarea Raportului anual pe 2023 al Curții de Conturi
Europene**

**Comisia pentru control bugetar a Parlamentului
European**

10 octombrie 2024

Prevalează versiunea transmisă oral.

Stimate Domnule Președinte,
Stimați membri ai comisiei,
Stimate Domnule Comisar,

Sunt deosebit de onorat de a mă afla astăzi în fața acestei **comisii**, pentru a vă prezenta **principalele constatări** și cele mai importante mesaje ale **Raportului anual pe 2023** al Curții de Conturi Europene. Alături de mine se află stimatul meu coleg, domnul **Jan Gregor**, care este membrul Curții responsabil de raportul anual.

Înainte de a intra **în detalii**, aș dori să reamintesc pe scurt ce este mai exact acest **raport anual** și de ce este el important.

La nivel de **conținut**, raportul anual:

- o prezintă o **opinie de audit** referitoare la fiabilitatea situațiilor financiare ale UE și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora;
- o estimează **rata globală de eroare** care afectează **cheltuielile din bugetul UE**. Aceasta ne spune ce procent din fonduri nu a fost utilizat în conformitate cu normele și reglementările aplicabile;
- o este organizat în capitole care corespund diferitelor domenii de cheltuieli. Pentru anumite domenii, furnizăm o **rată de eroare specifică**;
- o prezintă într-un **capitol separat** constatările noastre cu privire la **cheltuielile din MRR**, care urmează un **model diferit de acordare a finanțării**.

Mă voi referi acum la **importanța** acestui document.

- o Raportul anual este **principalul produs** al instituției noastre și necesită un nivel considerabil de angajament și de efort.

Scopul său principal este **să identifice** oportunitățile de a face mai bine, dar și să sublinieze **riscurile posibile** pentru întreg ansamblul de activități ale UE. Este adevărat că nu ne sfiiim să atragem atenția asupra domeniilor în care rezultatele așteptate nu au fost obținute. În același timp, ne angajăm să recunoaștem aspectele pozitive acolo unde lucrurile merg bine. De exemplu, continuăm să găsim deficiențe în activitatea multor autorități naționale de audit care verifică cheltuielile din domeniul coeziunii, dar am raportat și bune practici, pe care le-am identificat într-un program operațional regional din Polonia. Fișele de verificare utilizate de autoritățile de audit și documentația lor de lucru acopereau toate aspectele relevante în mod suficient de detaliat. Acest lucru a permis Curții să

urmărească pista de audit și să tragă concluzii pe baza activității de audit desfășurate.

Care sunt deci principalele mesaje ale Raportului anual pe 2023?

La fel ca în anii trecuți, am constatat că **conturile UE** reflectă cu acuratețe situația financiară a Uniunii. Exprimăm deci o **opinie favorabilă** cu privire la fiabilitatea lor.

Veniturile totale s-au ridicat la 248,4 miliarde de euro. La fel ca în anii trecuți, exprimăm din nou o **opinie favorabilă** cu privire la venituri. Dorim totuși să atragem atenția comisiei asupra faptului că această opinie nu include sumele pierdute din cauza **deficitului de încasare a TVA** și a **deficitului de colectare a taxelor vamale**. Ne referim aici la discrepanțele rezultate din **subraportarea și eludarea TVA-ului** și a taxelor vamale, fenomene care pot apărea din cauza **fraudei sau a practicilor ineficiente de colectare**. Dat fiind că aceste sume necolectate **nu sunt înregistrate** ca venituri, opinia noastră se concentrează pe cifrele **raportate**.

Să trecem acum la cheltuieli. Bugetul pe termen lung al UE cuprinde **cadrul financiar multianual (CFM)** și instrumentul **NextGenerationEU (NGEU)**. Banii din NGEU sunt direcționați în principal prin **Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)**, care urmează un **model de acordare a finanțării** diferit de cel al CFM. Curtea prezintă deci **două opinii separate** cu privire la regularitatea cheltuielilor din 2023: una pentru **cheltuielile tradiționale din bugetul UE** și una pentru **MRR**.

Voi începe prin a mă referi la **cheltuielile tradiționale de la bugetul UE** sau, altfel spus, din CFM:

Urmând tendința observată în **ultimii ani**, **rata de eroare** pentru **cheltuielile din bugetul UE a crescut** și rămâne **semnificativă**, ajungând la **5,6 %** (2022: 4,2 %). Observăm deci o **creștere substanțială** de la un an la altul. Având în vedere natura generalizată a erorilor identificate, am emis și de această dată o **opinie contrară**, pentru **al cincilea an consecutiv**.

Rata de eroare în rândul cheltuielilor bugetare este calculată prin consolidarea nivelurilor de eroare identificate pentru **diferitele domenii de politică** din bugetul CFM. Mă voi apleca în cele ce urmează asupra unor **domenii de politică specifice**, pentru a ilustra **constatările tipice** care contribuie la această rată de eroare.

Să începem cu domeniul **coeziunii**, care reprezintă **aproape 40 %** din populația auditată.

Estimăm ca **rata de eroare** pentru acest domeniu de politică este de **9,3 %**, în creștere față de **6,4 %** în 2022. Constatările noastre arată că **proiectele și costurile neeligibile** au fost factori majori care au contribuit la nivelul de eroare estimat. La aceștia se adaugă încălcările normelor în materie de achiziții publice. Am identificat, de asemenea, mai mulți factori care au sporit probabil riscul de cheltuieli neconforme, cum ar fi:

- o **presiunea de a cheltui cât mai rapid** banii, pe măsură ce **perioada CFM 2014-2020** se apropie de **sfârșit**,
- o **fondurile UE aflate în concurență unele cu altele**, în special **MRR**,
- o plățile efectuate și controlate în **condiții de pandemie** și
- o posibilitatea de a primi **o cofinanțare de 100 % din partea UE pentru proiectele din domeniul coeziunii**. Astfel de proiecte au contribuit cu **5 %** la rata de eroare.

Abordarea noastră de audit pentru domeniul coeziunii s-a bazat pe activitățile **autorităților de audit** din statele membre. Dar de șapte ani încoace, vedem același lucru: verificările efectuate de aceste autorități **nu sunt suficient de eficiente**.

- o Autoritățile de audit raportează sistematic – și incorect – rate de eroare reziduală sub 2 %.
- o Curtea detectează constant erori în **operațiuni** care ar fi putut – și ar fi trebuit – să fie detectate de autoritățile de audit în cadrul verificărilor lor.

Simple spus, **nu ne putem baza** pe activitatea autorităților de audit din statele membre. Ținând seama și de rezultatele auditurilor desfășurate de Comisie, precum și de erorile nedetectate anterior, dar descoperite de Curte, și de numeroasele deficiențe care afectau activitățile autorităților de audit, am ajuns la concluzia că, la sfârșitul perioadei de eligibilitate (31 decembrie 2023), **nu toate sistemele de gestiune și de control ale statelor membre** funcționau în mod eficiente sau adecvat. Mai trebuie subliniat în acest context și că, în numeroase cazuri, pentru **banii din MRR** se utilizează, la nivelul statelor membre, exact **aceleași sisteme de control și de gestiune**.

Să luăm acum un alt domeniu major de cheltuieli: rubrica **Resurse naturale și mediu**. Agricultură și dezvoltarea rurală reprezintă aici cea mai mare parte a cheltuielilor. Estimăm că rata de eroare pentru acest domeniu este semnificativă și se ridică la **2,2 % (2,2 % și în 2022)**.

Rezultatele noastre arată că nivelul de eroare **nu este semnificativ în cazul plăților directe**, care reprezintă **66 % din cheltuielile de la această rubrică din CFM**. Eroarea rămâne însă **semnificativă** pentru toate celelalte domenii luate împreună. Acestea reprezintă restul de **34 % din cheltuieli** și includ **dezvoltarea rurală, măsurile de piață, activitățile maritime, pescuitul, mediul și acțiunile în domeniul climei**.

Pentru rubrica **Piața unică, inovare și sectorul digital**, am constatat o creștere a ratei semnificative de eroare, de la **2,7 % în 2022 la 3,3 % în 2023**. Aș dori să subliniez totuși că **cheltuielile din cadrul programului Orizont 2020** continuă să prezinte un risc ridicat și constituie **principala sursă** a erorilor identificate de Curte.

Având în vedere importanța tot mai mare pe care au căpătat-o **migrația și gestionarea frontierelor** în ultimii ani, UE a introdus rubrica 4 în CFM 2021-2027 în mod specific pentru aceste domenii de politică. Se preconizează că cheltuielile pentru acest domeniu vor crește în noua perioadă CFM. În 2023, ele au reprezentat **2,1 % din cheltuielile de la bugetul UE**. Nu prezentăm o rată specifică de eroare pentru această rubrică bugetară, dar am detectat **erori** în aproape **o treime din operațiunile** pe care le-am examinat.

Să trecem acum la rubrica **Vecinătate și întreaga lume**. Acest domeniu de cheltuieli include mai multe instrumente de finanțare legate de **Europa în lume, asistența pentru preaderare și ajutorul umanitar**. În pofida dimensiunii limitate a eșantionului nostru, rezultatele auditului arată că **riscul de eroare pentru această rubrică din CFM este ridicat**, peste jumătate din operațiunile examinate fiind afectate de erori. Începând cu anul viitor, vom prezenta o evaluare specifică și pentru rubrica Vecinătate și întreaga lume, cu scopul de a furniza o perspectivă mai aprofundată asupra acestui domeniu cu risc ridicat.

În fine, rubrica **Administrație**. Evaluarea noastră, la fel ca în ultimii ani, ne-a permis să conchidem că nivelul de eroare rămâne **nesemnificativ**.

În rezumat: activitatea noastră de audit de conformitate pentru Raportul anual pe 2023 a pus în lumină **o creștere substanțială** a nivelului de eroare pentru cheltuielile din **bugetul UE**. Principalul domeniu care contribuie la nivelul de eroare este **Coeziunea**.

În legătură cu MRR, trebuie subliniat că **proiectele finanțate din MRR sunt foarte similare celor finanțate din fondurile de coeziune. În plus, adesea, ele sunt supravegheate de aceleași organisme naționale**. MRR operează însă pe baza unui model în care finanțarea nu este legată de costuri. Altfel spus, plățile către statele membre **nu depind de respectarea regulilor naționale și ale UE**, cum ar fi normele în materie de achiziții și de ajutoare de stat.

Spre deosebire de domeniul **coeziunii** și de **alte domenii bugetare ale UE**, pentru evaluarea și opinia noastră cu privire la MRR nu verificăm deci dacă costurile reale ale proiectelor finanțate prin MRR sunt adecvate. Pe baza Regulamentului privind MRR, evaluăm și acoperim, în vederea acestei opinii, **cererile de plată din MRR** prezentate de statele membre. Pentru ca o cerere de plată să poată fi onorată, anumite jaloane și ținte trebuie să fi fost **îndeplinite în mod satisfăcător** și trebuie să fi fost respectate anumite **condiții-cheie de eligibilitate**.

Acest element este **important** și aș dori **să insist** asupra lui.

- o Tranșele plătite către **statele membre** nu sunt legate nici de **costurile estimate** ale măsurilor finanțate, nici de **costurile reale** suportate de destinarii finali.
- o Statele membre nu au obligația de a furniza, alături de cererile lor de plată, informații cu privire la cheltuielile efectuate de **destinatarii finali**.

În 2023, **cheltuielile din MRR** au totalizat **53,6 miliarde de euro**. Auditul nostru a acoperit toate cele **23 de plăți de grant** efectuate către **17 state membre**, în valoare de **46,3 miliarde de euro**, precum și prefinanțările validate și închise în sumă de **7,3 miliarde de euro**. Am constatat că **16 jaloane sau ținte**, care corespund unui număr de 7 plăți către 7 state membre, au făcut obiectul unor constatări cu **impact financiar**. Considerăm că, per total, acesta depășește **pragul de semnificație** pe care îl utilizăm. În plus, am detectat **deficiențe de sistem**, cum ar fi cazuri de **concepție deficitară a jaloanelor și a țintelor**, precum și probleme în **sistemele de raportare și de control ale statelor membre**. Din toate aceste motive, exprimăm o **opinie cu rezerve** privind cheltuielile din MRR.

Cu referire la **opinia Curții privind MRR**, este important de subliniat că **nerespectarea normelor naționale și ale UE** este o sursă majoră de eroare – de altfel, în creștere – pentru cheltuielile din domeniul coeziunii și din alte domenii bugetare acoperite de CFM. Or, **modelul MRR definit în regulament** prevede că proiectele finanțate prin acest mecanism sunt controlate de statele membre ele însele și nu asigură sistematic faptul că cheltuielile din MRR respectă aceste norme. Se creează astfel un deficit de asigurare care pune serios în pericol **interesele financiare ale UE**.

Trebuie reamintit aici că această preocupare este împărtășită și de alții. **Raportul anual pe 2023 al EPPO** menționează 233 de investigații active cu privire la posibile fraude legate de MRR în statele membre – al patrulea cel mai mare număr de investigații active ale EPPO vizând un program al UE.

Prin urmare, orice **viitoare modele europene de finanțare** derivate din MRR ar trebui să ia foarte în serios aceste preocupări, pentru a asigura pe viitor o protecție eficace a intereselor financiare ale UE.

Cu referire acum la **viitorul bugetelor UE**, raportul anual abordează de asemenea **provocări** majore la un **nivel macro**, dincolo de activitatea noastră de audit de conformitate.

În 2023, **datoria UE** a crescut masiv, ajungând la **458,5 miliarde de euro**. Cauza principală sunt împrumuturile contractate pentru inițiativa *NextGenerationEU*. Această cifră este acum **dublul** celei din 2021. Or, **nu suntem încă siguri** cum va fi **rambursată** această datorie. Nu s-a luat încă o decizie privind propunerea Comisiei referitoare la **resursele proprii**. În plus, nu este clar dacă această propunere va genera **venituri suficiente** pentru a acoperi rambursarea datoriei NGEU. În ultimă instanță, această responsabilitate financiară va fi suportată de **generația următoare** de cetățeni.

Inflația ridicată din 2022 și 2023 continuă să afecteze bugetul UE. Estimăm că acesta și-ar putea pierde aproape **13 % din puterea de cumpărare** până la sfârșitul anului 2025. Mai mult, **angajamentele restante** au atins un nivel record de **543 de miliarde de euro**. Probabilitatea unor dezangajări de fonduri este deci mai mare. Această situație înseamnă totodată o **suprasolicitare a resurselor administrative**, ceea ce intensifică **riscul de eroare**.

Raportul nostru anual cuprinde o **bogăție de alte informații detaliate** și de constatări pe care mi-ar face plăcere să le prezint astăzi, dar acest lucru nu este posibil din cauza timpului pe care îl avem la dispoziție. Vă încurajez însă să vă aplecați asupra constatărilor aprofundate prezentate în raportul anual și în sinteza „**2023: Auditul bugetului UE – pe scurt**”, documente pe care le-ați primit cu toții.

Nu în ultimul rând, aș dori să îmi exprim aprecierea față de devotamentul și competența **personalului Curții** și față de colegiul de membri. **Angajamentul și profesionalismul** lor sunt esențiale pentru elaborarea acestui raport anual de mare calitate și pentru progresul instituției noastre în general.

Vă mulțumesc tuturor pentru **atenție** și aștept cu interes întrebările dumneavoastră și discuția care va urma.